

Zadnja tema za 1. in 2. uro v 11. tednu na daljavo je

RAČUNANJE CELOTE

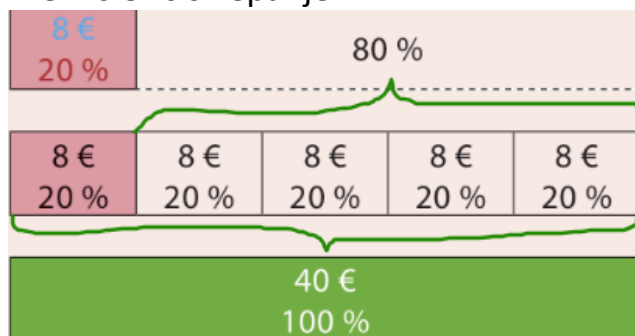
Poglejmo uvodni primer: 20 % neke cene je 8 €.

Znani količini sta **delež, izražen z odstotki**, in **delež**, neznana količina je **celota**.

Zapiši z enačbo:

20 %	od		=	8 €
delež, izražen z odstotki		celota ali osnova		delež

Premislek s sklepanjem:

Oglej in zapiši si rešen primer v zvezek:

- I. Športnega dneva se je udeležilo **15 učencev**, kar predstavlja **75 %** vseh učencev 7. a. Koliko je vseh učencev?

Znani količini sta **delež** in **delež, izražen z odstotki**. Število učencev, ki so se udeležili športnega dneva, predstavlja delež. Delež, izražen z odstotki, je 75 %.

Neznana količina je **celota**.

$$75\% = \frac{75}{100} = \frac{3}{4}$$

Podatki:

delež: 15 učencev

delež, izražen z odstotki: 75 %

celota: ?

Izračunaš lahko na več načinov:

1. način: z ulomkom

$$\frac{3}{4} \text{ od } \square = 15$$

$$(15 : 3) \cdot 4 = 5 \cdot 4 = 20$$

2. način: s sklepanjem

$$\begin{array}{l} :3 \left\{ \begin{array}{l} 15 \text{ učencev} \dots 75\% \\ 5 \text{ učencev} \dots 25\% \end{array} \right. :3 \\ \cdot 4 \left\{ \begin{array}{l} 20 \text{ učencev} \dots 100\% \end{array} \right. \cdot 4 \end{array}$$

3. način: z enačbo

75 % od x učencev = 15 učencev

Besedo »od« lahko v tem primeru nadomestiš z računsko operacijo množenja.

$$\frac{75}{100} \cdot x = 15$$

$$\frac{3}{4} \cdot x = 15$$

$$x = 15 : \frac{3}{4}$$

$$x = \frac{15}{1} : \frac{3}{4}$$

$$x = \frac{15}{1} \cdot \frac{4}{3}$$

$$x = \frac{\cancel{15} \cdot 4 \cdot 5}{1 \cdot \cancel{3} \cdot 1}$$

$$\underline{x = 20}$$

Reši naloge na vsaj 2 načina:

1. V 7. c igra inštrument 6 učencev, kar predstavlja 25 % vseh učencev. Koliko učencev je v 7. c?
2. Družina Novak se je z avtomobilom odpravila na morje. Do prvega postanka so prevozili 90 km poti, kar predstavlja 30 % celotne poti. Koliko kilometrov meri celotna pot?
3. Klemen je do babice prekolesaril 4,6 km. Ko je prispel, je ugotovil, da je prekolesaril 15 % daljšo pot, kot je načrtoval. Koliko kilometrov je nameraval prekolesariti?
4. Tina je na razprodaji dobila 30 % popusta na ceno krila. Izračunaj ceno pred znižanjem, če je za krilo plačala 21 €.
5. Izračunaj celote.
 - a) 2 % od = 4 km
 - b) 15 % od = 60 g
 - c) 40 % od = 120 dm³
 - č) 35 % od = 175 hl
 - d) 23 % od = 69 kg
 - e) 65 % od = 130 m
6. Poštar Peter raznaša poštno pošiljke po vaseh. V prvi vasi je raznosil 36 poštnih pošiljk, kar predstavlja 45 % vseh poštnih pošiljk. Koliko poštnih pošiljk mora še raznositi?